

1 Pita

Nəkwəkwə yame Pita rimməkupən mirai

Nəgkiarien kwəkwə kape nəkwəkwə e 1 Pita

? Pa rimirai nəkwəkwə e? Pita rimirai nəkwəkwə e.

? Rimirai ramvən kimi nipa? Rimirai ramvən kimi nəməhuak yamə mine kisarə ye tanə minə e Pontas mine Galesia mine Kapadosia mine Tarki mine Bitinia. Taktəkun ai, kamni kwənmhaan piəpiə a kimə Tarki.

? Nimraghien rimmhawor pən iran mine ye nipig rimirai? Ye nipig a, yamehuə kape Rom, nhagin e Nero, ramoriah pik niməhuak minə. Mivəhsi-pən narpinien kimi nəməhuak minə tiksın, mhopni tiksın. Mərig ripəh nuhyen Pita.

? Rimirai nəkwəkwə e tuk naha? Pita rorkeikei mə tukrivəh-si haktə nərigien kape nəməhuak yamə mine kasərig nəməhəyen. Morkeikei mə tüksərer tim tim ye kapəriə nhatətəyen kini misor norien yame rhuvə, nar apnapig tukmə nahasion ramvən tuk əriə.

Pita ramokrən huvə irəriə

¹ Yo Pita, yo aposol kirik kape Yesu Kristo. Yakamni-pre rhuvə tuk əmiə yamə mine nakasarə ikin minə fam apa ye provins minə e Pontas mine Galesia mine Kapadosia mine Tarki mine Bitinia. Kughen rimirpen ta əmiə;

iməmiə ikin pəh nien mə ye tokrei tanə e, mərig kimiə yepsipis əmə eikin e. ² Kughen Rımtawə rimirpen əmiə meinai, apa kupən, in rimiini kafan nərigien məərəhu, kini muirkun ta swatuk minə fam kape nımraghien kapətawə. Kini Nanmin Kafan rımnərəhu karin əmiə mə kafan narmamə minə, mə taksor nəkwai Yesu Kristo, kini nitawin rəspir əmiə ye norien has minə kapəmiə.

Pəh Kughen tukrautə ehuə pre kin kafan nihuvəyen mine nəmərınuyen kimi əmiə.

Pəh khani vi vi Kughen meinai tuksarə rerin ye rao ye neai

³ ! Pəh khani vi vi Kughen yame In Kughen mine Rim Yesu Kristo Yermaru kapətawə! Kughen rikin rehuə rehuə tuk ətawə, In rımnor ətawə kwəsarha min ye nımraghien vi, kini kitawə kasərəhu-pən tim tim kapətawə nərigien iran. Ror məkneikin meinai Yesu Kristo rımımragh min ye nımhəyen kafan. ⁴ Kini ye nımraghien vi e, kitawə kamhawəh narımnar huvə minə apa ye rao ye neai yame Kughen rımnərəhu karin mə kapətawə. Kini nar a to rıpəh nahasien, mıpəh nımətıtien, kini mıpəh nirkəkien.

⁵ Ye nhatətəyen kapətawə, nəsaninien kape Kughen rhotkimkimin ətawə meriaji Kughen tukrivəh miragh ətawə. Kini ye Nıpig Kwasig, Kughen tukrhajoun narmamə mə In ruəvəh miragh ta ətawə. ⁶ Rikimiə tukragien pik tuk nar e, nar apnapig tukmə nıpig əutən pisin pisin minə kamhauə pawk ye kapəmiə nımraghien.

Mərig kamhauə tuk nipiḡ kwakwə əmə. ⁷ Nipiḡ əutən minə a kwənhauə mə narmamə tuksəm nhatətəyen kapəmiə mə ?nakasərer tim tim uə? Aean e gol ramser-ser, in nar kirik yame nap raməs-ta nəmtəyen iran. Kini ye norien kirikianə əmə min, nipiḡ əutən minə kisəmhen kin nap yame raməs-ta nəmkimikien ye kapəmiə nhatətəyen. Nhatətəyen in rapita aean e gol. Kini Kughen tukrini vi vi əmiə tuk nhatətəyen kapəmiə, mivəhsi-haktə nħagmiə, mivəh-si-pre nisaiyen ehua kimi əmiə ye nipiḡ yame Yesu Kristo tukruə iran.

⁸ Nimmhapəh nisəm-pakw-əyen Yesu Kristo mərig naksorkeikei In. Kini nakhapəh nisəm-pakw-əyen In ai taktəkun, mərig nakashatətə iran. Kini rikimiə rukwar kin nagienien yame in rhuvə pik mapita. To nakhani nəḡkiarien kirik, mərig to rapəh nerajien nagienien kapəmiə. ⁹ Rikimiə ramagien məkneikin meinai kimiə nakwənhawəh nar e yame nimisərəhu-pən nərigien kapəmiə iran, in e mə Kughen tukrivəh miragh kapəmiə nimraghien.

¹⁰ Profet kupən minə kimnhani-ərhav mə Kughen tukrivəhsi-pre nihuvəyen kimi əmiə, kini misarkut pik mə tukharkun-ru swatuk yame Kughen tukrivəh miragh narmamə iran. ¹¹ Nanmin kape Kristo raməmir irəriə mamhajoun əriə kin nəmhəyen yame Kristo tukrərig ye nipran, kini ai, Kughen tukripi-vəhsi-haktə In. Mərig profet kupən minə kimisarkut mə tukharkun swatuk yame narimnar minə a tukhauə iran,

1:6: Jem 1:2; 1 Pita 5:10 **1:7:** Prov 17:3; Sek 13:9; Mal 3:3; Jem 1:3 **1:8:** Jon 20:29; 2 Kor 5:7 **1:10:** Mat 13:16-17

mine nīpig atuatur yame tukhatərhav-pə iran. ¹² Mərig Kughen rīmnhajoun profet kupən minə mə narīmnar minə a kīmnhani-ərhav ye nīkarin kape Kristo tukhapəh nhatərhav-pəyen ye nīpig kapəriə, mərig tukhatərhav-pə ye rao e kasarə iran ai taktəkun mine. Kini taktəkun ai, narmamə kamhani-ərhav nəgkiarien kape Nəvsaoyen Huvə kīmi əmiə ye nəsaninien kape Nanmīn kape Kughen yame ramsi-pən ye rao ye neai. Kini narīmnar minə a khahuvə pīk, ror məkneikin mə agelo minə mīn kwəsorkeikei mə tuksəm mharkun narīmnar yamə mine kīmnhatərhav-pə.

Nimraghien yame ratuatur

¹³ Ror pən, nətərigien kapəmiə tukrīskai tuk norien wok. Takasarha huvə tuk nīmraghien kapəmiə. Mīsərəhu-pən tīm tīm nərigien kapəmiə ye nihuvəyen yame Kughen tukrautə-pre kīn kīmi əmiə ye nīpig yame Yesu tukrīrerig-pə mīn iran.

¹⁴ Sor nəkwai Kughen ramhen kīn yame kwa-jikovə huvə minə kasor nəkwai rīmriə minə mine nīsīnriə minə. Kupan, nīmnhapəh nharkunien nəfrakisien kape Kughen, masor norien has yamə mine rīkimiə atuk əmə rorkeikei. Mərig taktəkun ai, takhapəh nīseighanien kīn norien minə a mə tukhavi-ta mīn nətərigien kapəmiə. ¹⁵ Kughen e yame rīmnokrən kīn əmiə, In ramərhakə matuatur. Kini ye norien kīrikianə, norien minə fam yamə mine nakasor, tukasəkeikei mīsatuatur ¹⁶ meinai Nəkwəkwə Kape Kughen ramni mīmə,

1:11: Sam 22; Aes 53; Luk 24:26-27
4:17-18

1:14: Rom 12:2; Efes 2:3;

“Takasəkeikei misəmərhakə misatuatuk meinai
Yo, yakamərhakə matuatuk.” (Lev 11:44,
45; 19:2; 20:7)

17 Kughen tukmə raməkir narmamə In rapəh norien ror pisin kimi narmamə tiksın. Ror məkneikin, tukmə naksokrən pawk kin In mə Rimimiə, mərīg ye nımraghien kapəmiə ye tokrei tanə e, takasəkeikei mhasiai huvə In, misarə ye tokrei tanə e rəmhen kin yepsipis minə əmə tiksın 18-19 meinai nakwənharkun mə pəh nien mə Kughen rımnarpın nımraghien kapəmiə kin narımnar yamə mine tukharkək tuk nıpig kirik rəmhen kin gol uə silva; mərīg rımnarpın nımraghien kapəmiə kin nitaw Tini Keikei Yesu Kristo, yame In rəmhen kin kwaji sipsip huvə kirik yame nəmkimikien rirkək əfrakis iran. In rimirisin əmiə ye nımraghien yame rahas yame kapəmiə kaha minə kimishajoun əmiə kin kupən. 20 Kughen rımrpen ta Kristo apa kupən, ye nıpig yame rıpəh nor-hanəyen tanımtanə; mərīg taktəkun ai, kwənhauə ipakə tuk Nıpig Kwasig, kini Kughen rımnor əpu In, mə tukruə miwəhsipre nihuvəyen kimi əmiə. 21 Nakwənharkun Yesu Kristo, ror məkneikin mə nakshatətə ye Kughen yame rımvəh mıragh In ye nımhəyen kafan, kini mıvəhsi-haktə In mıvəhsi-pən nehuəyen kimin. Ror məkneikin, takshatətə ye Kughen misərəhupən tim tim kapəmiə nətərigien iran.

22 Nakwəsəri-pən nəgkiarien əfrakis, kini miwəsəspir kapəmiə nımraghien ruauə mivi. Kimiə nakwənhauə mwəsorkeikei kimiə minə

1:17: Rom 2:11; Rev 2:23

1:18-19: Wok 20:28; Hib 9:12-14

1:20: 2 Tim 1:9-10

1:21: Jon 14:6; Rom 5:1-2

tiksın. Kini takasəkeikei misorkeikei əmiə minə yerkimia minə fam. ²³ Meinai nəgkiarieren a rımnor əmiə nakwəsarha vi ta; nımraghien vi a, infamien rırkək. Meinai nəgkiarieren kape Kughen tukraməmır kape rerın, to rıpəh nırkəkien tuk nıpig kırık. ²⁴ Kini Nəkwəkwə kape Kughen ramni mımə,

“Narmamə m-fam kisəmhen əmə kın mənvhirik,
Kini nıhuvəyen fam kapəriə kisəmhen əmə kın
jihi nai.

Mənvhirik tukrımısiə, kını jihi nai tukrəsaah,

²⁵ mərig nəgkiarieren kape Yermaru ramarə
kape rerın.” *(Aes 40:6-8)*

Kini in e nəgkiarieren kape Nəvsaoyen Huvə yame narmamə kwənhani-ərhav-pre ta kimi əmiə.

2

¹ Ror pən mə takasəkeikei misəpəh norien minə e ye nımraghien kapəmiə, rəmhen kın: norien m-fam kape nor-ahas-pəniən kimi narmamə, mine norien minə fam kape neikuəyen, mine nini-pikien əmə nar, mine jalus, mine norien m-fam kape nini-hahyen narmamə. ² Takasəkeikei misorkeikei pik nəgkiarieren kape Kughen yame rəmtir huvə, rəmhen kın yame kwajikovə əmtəmtə ramasək tuk nəmahyen. Meinai Kughen rımivəh mıragh əmiə, takasəkeikei misən nəgkiarieren kafan miseihuə kın. ³ Kimiə nakwəsəm əpu norien kape Kughen Yermaru mharkun mə In rhuvə pik; rəmhen kın yame nakwəsən əsigəvin nəviginien kırık, mharkun mə in rhekin pik.

1:22: Jon 13:34; Rom 12:10
Sam 34:8

2:1: Efes 4:22; Jem 1:21

2:3:

Səpaag yame ramraptərəkin nimə kape Kughen, ramragh

⁴ Kughen rorkeikei mə tukrivhirəkin kafan kirik nimə kin ətawə narmamə minə, kini mirpen Səpaag ye nimə kirik yame narmamə kimisarakikin ta, mərig in Səpaag huvə kirik yame Kughen tukrəkir məkupən. Kini tukmə nakhauə ye nhatətəyen kapəmiə tuk Səpaag e Kristo, ⁵ kimiə min naksəmhen kin səpaag yame ramragh, yame Nanmin kape Kughen rimnəkir mavhirəkin kafan kin nimə. Kini Nanmin kape Kughen raməmır irəmiə, nakasofugin ye Yesu Kristo masor narimnar yame Kughen rikin ragien tukun, rəmhen kin yame pris yame rəmrhakə rawəhsipən sakrefaes kimi Kughen, rikin ramagien tukun.

⁶ Rəmhen kin yame Nəkwəkwə kape Kughen rimini kupən mimə,

“Səmru. Yimnəkir Səpaag ye nimə kirik apa Saeon* ,

In səpaag huvə kirik yame yimirpen.

Səpaag e kape nırapərəkinien nimə,

kini narmamə yamə mine kishatətə iran, to nıpig kirik khapəh nisaurisien tukun.” (*Aes 28:16*)

⁷ Səpaag e rhuvə tuk əmiə yamə mine nakashatətə iran. Mərig narmamə yamə mine khapəh nıshatətəyen iran, Səpaag e tukror-pən əriə rəmhen kin yame Nəkwəkwə Kape Kughen rimini kupən mimə,

“ Səpaag e, yame narmamə kape nəvhirəkinien nimə kimisarakikin,

2:5: Rom 12:1; Efes 2:21-22; Rev 1:6

* **2:6:** Saeon, nhag pisin e Jerusalem.

mərig Kughen rimmor in ruauə Səpaag huvə
yame tukrəkir məkupən. (*Sam 118:22*)

⁸ Kini Nəkwəkwə kape Kughen rimini kupən
mimə,

“Səpaag e tukror narmamə kamharəh-pikin,
kini In Səpaag yame tukror narmamə
kamhamir.” (*Aes 8:14*)

Iriə kamharəh-pikin səpaag e meinai kimisəpəh
nəgkiarien kape Kughen. Kini in e nərigien
kirik kape Kughen yame rimini mə iriə tukhamir
məknakin.

⁹ Mərig Kughen rimirpen ta əmiə mə kafan minə,
kini kimiə pris minə kape King, kini kimiə nəmə
rhakə yamə mine Kughen ramarmaru irəmiə.
Kini kimiə kwənərəus minə tiksın kape Kughen. In
rimmor əmiə məkna mə takharkun nini-ərhavyen
nəgkiarien yame ravəhsi-haktə In tuk kafan
nihuvəyən mine narimmnar yame In rimmor. In
rimisəkirən əmiə mə taksəta ye nəpignapien,
mhauə ye nikakien huvə kafan. ¹⁰ Apa kupən,
kimiə narmamə apnapig əmə; mərig taktəkun ai,
kimiə kwənərəus minə kape Kughen. † Apa kupən,
nimnharəh nharkunien nihuvəyən kape Kughen;
mərig taktəkun ai, nakwənharkun nihuvəyən
kape Kughen.

¹¹ Yo minə tiksın yame yakorkeikei pik əmiə,
pəh rikimiə tukraməsik mə tokrei tanə e pəh nien
mə rukwanu atuatur kapəmiə. Kitawə kisəmhen
əmə kin yepsipis minə, mine nəmə iruə minə
ikin e. Ror məkneikin, yakamni-pre skai tuk
əmiə mə taksərer isok tuk norien has yamə mine

2:9: Dut 7:6; 14:2; Aes 9:2; Wok 26:18; Efes 5:8 † **2:10:** Əmru
stori ye Hos 1:6, 9-10; 2-23.

nətərigien atuk əmə kapəmiə rorkeikei. Nətərigien minə e kasoriah rikimiə rəmhen kin yame tıkmir minə kasarowagin kimi əmiə. ¹² Nipig m-fam kitawə kisarə yerki narmamə yamə mine khapəh nhandiyen nəfrakisien ye Kughen. Kini nımraghien kapəmiə tukraməkeikei matuatuk huvə mə tukmə kamharuk-pən pawk nəgkiarieren has irəmiə, mərig tuksəm norien huvə minə kapəmiə, kini mhasiai Kughen ye nipig yame In tukruə məkir narmamə iran.

Nisaiyen nəmehuə minə

¹³ Kitawə narmamə kape Yermaru, kini kisorkeikei mə tukhasiai nhagin. Ror məkneikin, takasor nəkwai nəmehuə minə fam yamə mine narmamə kamhavəh-sihaktə əriə mə tuksarmaru. Takasor nəkwai yamehuə kape gavman† yame in yamehuə əgkəp, ¹⁴ mine kafan nəmehuə yamə mine ramher yərhav kin əriə mə takasor wok kafan. Iriə tukhavən misor narpinien kimi narmamə yamə mine kasəkapır natuakəmien kapəriə, kini mhani vi vi narmamə yamə mine kasor norien huvə. ¹⁵ Takasor məkneikin meinai Kughen rorkeikei mə kapəmiə norien huvə minə tukhani-əhu nəgkiarieren ətəwao minə kape narmamə yamə mine kapəriə nirkunien rirkək. ¹⁶ Kimiə, pəh nien mə təvhagə hah ramarmaru irəmiə rəmhen kin yame yemehua kirik ramarmaru ye slef kafan, meinai Kughen ruirisin ta əmiə tukun. Mərig rikimiə tukripəh nəsikien mimə, “Kughen ruirisin ta yo, kini ror

2:11: Gal 5:17,24 **2:12:** Mat 5:16 † **2:13:** Gris ramni “Sor nəkwai king.” **2:13:** Taet 3:1 **2:15:** 1 Pita 3:16

məkneikɪn mə yakɪrkun norien naha nhagɪn yame yakorkeikei, nar apnapɪg mə in təvhagə hah.” Nɪkam. Kɪmiə slef mɪnə kape Kughen, kɪni ror məkneikɪn, taksəri-pən norien yamə mɪne kɪsatuatuk.

¹⁷ Takhavəhsi-pən nɪsɪaiyen yame ratuatuk kɪmi narmamə m-fam. Taksorkeikei nəməhuak mɪnə, in e narmamə kape Kughen mɪnə, kɪni takhagɪn mhasiai Kughen, kɪni mhasiai mɪn nəməhuəʂ mɪnə.

¹⁸ Kɪmiə slef mɪnə, takasəkeikei mɪsor nəkwai kapəmiə nəməhuə mɪnə, kɪni mhavəhsi-pən nɪsɪaiyen kɪmi əriə. Taksor-pən məknaɪkɪn kɪmi əriə m-fam, yamə mɪne kasor rɪmar-pre tuk əmiə, mɪne yamə mɪne kasərik mɪtə pɪk əmiə. ¹⁹ Tukmə ror kɪmiə naksor əmə nar atuatuk, məriɪg kapəmiə nəməhuə mɪnə kasor ahas-pre kɪmi əmiə, kɪni nakasəriɪg rahas kɪn. Məriɪg rɪki Kughen tukragien tuk əmiə tukmə nakharəhpɪkɪn nɪpɪg əutən mɪnə a masərer tɪm tɪm əmə meinai nakasarha-pən əmə tuk Kughen. ²⁰ ?Nakmə ta mə to nakor nar has kɪrik, kɪni nəməhuə mɪnə khauh ik tukun, kɪni narmamə to khani-vi-vi ik tukun uə? Nɪkam, tukhani mə nɪmivəh narpɪnien yame ratuatuk. Məriɪg tukmə nakamor əmə norien huvə mɪnə, nar apnapɪg narmamə kamhauh ik tukun, Kughen, rɪkɪn tukragien əmə tuk ik. ²¹ Kughen rɪmnokrən kɪn əmiə mə taksəriɪg nəmhəyen meinai Kristo rɪmnəriɪg nəmhəyen tuk əmiə. In rɪmnəkupən mhajoun norien atuatuk a mə kɪmiə taksəri-pən əmə tamhek nɪhun. ²² Nəkwəkəwə kape Kughen

§ 2:17: Gris ramni “Hasiai king.” 2:17: Rom 12:10 2:18: Efes 6:5 2:20: 1 Pita 3:14,17 2:21: Mat 16:24; Jon 13:15

rimini kupən mīmə,

“In rimipəh norien təvhagə has kirik,

kini In rimipəh niniyen nəgkiarieren eikuə
kirik.” *(Aes 53:9)*

²³ Narmamə kimnhani hah pawk In, mərig In rimipəh nhorpinien tai nəgkiarieren has kapəriə. Rimnərig pawk nəmhəyen ye nīpran, mərig rimipəh niniyen mə tukrarpin tai norien has kapəriə. Mərig In rimnərəhu-pən narimnar fam ye kwermi Kughen yame nīpig m-fam kafan norien kape nəkirien narmamə in ratuatuk əmə. ²⁴ Ye nīpig a, Yesu rimnəker ye nai kamarkwao kin, mivəh narpinien kape təvhagə has minə fam kapətawə ye nīpran. In rimamhə mə təvhagə has minə kapətawə tukror infamien kini mə kitawə tukhamragh, misəri-pən swatuk kape natuatukien.

“Kimoh In, rimnərig nəmhəyen ye nīpran tuk nivəh-miraghien ətawə.” *(Aes 53:5-6)*

²⁵ “Apa kupən, kimiə nimisəmhən kin sipsip yamə mine kaserwei.

Mərig taktəkun ai, nakwəsarar minhauə tuk Yermamə Yame Ramarha Huvə tuk Sipsip minə, in e, Yermamə Yame Ramarha Huvə tuk nimraghien kapəmiə.” *(Esik 34:5-6)*

3

*Norien atuatuk kape yerman mine piraovin
yame kwəwarkurək ta*

2:22: Jon 8:46; 2 Kor 5:21; 1 Jon 3:5 **2:23:** Aes 53:7; 1 Pita 3:9

2:24: Rom 6:11 **2:25:** Mat 9:36; Jon 10:14; Hib 13:20-21

1-2 Kini ye norien kirikianə əmə kape nisaiyen Yermaru, kimiə nīpiraovın yamə mine nakwəsarkurək ta, takasəkeikei misor nəkwai narman kapəmiə. Kini tukmə narman kapəmiə khapəh nhaniyen nəfrakisien ye nəgkiarien kape Kughen, norien huvə əmə kapəmiə tukrivi əriə khauə mhani nəfrakisien iran. Narman kapəmiə tuksəm mə norien kapəmiə ratuatuk, kini mine narmamə kamhasiai əmiə, norien e rəmhen tuk nīviyen əriə. Nəgkiarien kirik rirkək mə to naksəsik əpnis pən mhavi əriə kin. ³⁻⁴ Pəh narman tuksəm əmiə kharkun mə nakhahuvə. Mərig pəh nien mə nakahuvə meinai nakhavəhsi-pən neipən huvə, uə naksərər huvə nīkwənemiə, uə naksəkwan jen uə nakharuk-pən narimnar kimnor kin gol ye nīmətirgimiə. Mərig pəh tuksəm əmiə kharkun mə nakhahuvə tuk narimnar yame to rīpəh nahasien tuk nīpig kirik. In e ye nīmraghien kapəmiə, mə nakasarə mar, kini misarə apīs-apīs. Norien minə e khahuvə ye nīmri Kughen. ⁵ In e norien kape nīpianəhuak kupən yamə mine kimisərəhu-pən tim tim nətərigien kapəriə ye Kughen. Iriə kimnasor nəkwai narman minə kapəriə, kini ye norien a, kimisor rikiria rhuvə. ⁶ Rəmhen kin Sera kupən, in ramor nəkwai Ebrahim, kini mamokrən kin in mə kafan yemehuə. Kini kimiə e kwənərəus kape Sera tukmə naksor norien yamə mine kisatuatuk, mhapəh nhaginien kin nar kirik.

⁷ Kini ye norien kirikianə əmə min, kimiə narman yamə mine nakwəsarkurək ta, misarə kimiə nīpiraovın kapəmiə, takasəkeikei masarha huvə

tuk nımraghien kapəriä. Takasəkeikei mhasiai əriä meinai iriä khapəh nhaskaiyen rəmhen kın əmiä, kını mine kimiä miriä mın takhavəh nar huvə e yame Kughen Rımtawə tukrivəsi-pre, in e nımraghien rerin. Tukror məkneikın mə nar kırık rırkək yame to rərer əswasıg kın nəhuakien kapəmiä.

Nəməhuak mınə fam

⁸ Nəgkiarieren infamien e. Kimiä mifam takasəkeikei mısor məkneikın: Takhavəh nətərigien kırıkianə; rıkimia tukreihuə tuk əmiä mınə; taksorkeikei əmiä mınə; taksor rıkimia rımar tuk əmiä mınə; taksor nərigien kapəmiä reiwaiyu.

⁹ Kını tukmə narmamə kasor ahas-pre tuk əmiä, məriğ takhapəh nisarpınien tai norien has kapəriä. Tukmə narmamə kasəgkiar has-pre kimi əmiä, məriğ takhapəh nisarpınien. Məriğ taksəhuak, misaiyoh Kughen mə tukror huvə pən kimi əriä. Taksor məkneikın meinai Kughen rımnokrən kın əmiä mə taksor məkneikın, mıpihavəh nihuvəyen kafan. ¹⁰ Meinai Nəkwəkwə kape Kughen rımini kupən mımə,

“Yermamə yame rorkeikei nımraghien huvə,
 kını morkeikei mə tukraməriğ huvə ye nıriğ
 mifam,
 in to rıpəh nıniyen nəgkiarieren has mınə,
 kını in to rıpəh neikuəyen.

¹¹ In tukraməkeikei marar ye norien has mınə,
 kını mor əmə narımnar yame rhuvə.
 In tukraməkeikei mamarkut pik mə tukramarə iriä
 narmamə m-fam ye nəmərinuyen.

12 In tukraməkeikei mamor məkneikin meinai Kughen Yermaru ramarha huvə tuk narmamə yamə mine kisatuatuk,

kini mamətərig huvə kin nəhuakien kapəriə, mərig In mamor tikmir kimi narmamə yamə mine kasor təvhagə hah.” (*Sam 34:12-16*)

13 Kini tukmə naksarkut pik tuk norien narimnar yamə mine khahuvə, yermamə kirik rirkək yame to roriah əfrakis əmiə. 14 Mərig tukmə narmamə kamhauh əmiə tuk norien atuatuk kapəmiə, mərig Kughen tukrivəhsi-pre nihuvəyen. “Takhapəh nhaginien kin nəmhəyen yame narmamə tukasor,

kini pəh rikimiə tukripəh nəsik-pikien.” (*Aes 8:12-13*)

15 Takasəkeikei məhavəh Yesu Kristo rəmhen kin Yermaru kapəmiə maməkupən ye nimraghien kapəmiə. Kini tukmə narmamə kisaiyoh əmiə mhamə, “Rhawor e nakasərəhu-pən məknakin nətərigien kapəmiə ye Yesu,” kini nipiğ mifam takasəkeikei misərer matuk tuk nhorpinien nəgkiarien kapəriə. Mərig tukmə naksəgkiar, səgkiar mar kimi əriə, məhasiai əriə. 16 Kini ye nipiğ mifam takasəkeikei məharkun mə norien kapəmiə in ratuatum əmə. Kini tukmə narmamə khani has norien huvə minə kapəmiə meinai kimiə narmamə kape Kristo, mərig iriə tukpisauris tuk nini-hahyen əmiə. 17 Tukmə ye nərigien kape Kughen mə narmamə tukhauh əmiə tuk norien huvə minə kapəmiə, nar e in rhuvə rapita yame naksor norien has, narmamə kamhauh əmiə tukun. 18 Ror məkneikin meinai Kristo rimamə tuk təvhagə has

minə, rimamhə mikirikianə əmə, nəmhen. In yemə atuatuk əgkəp, mərig rimamhə tuk narmamə yamə mine khapəh nisatuatukien mə In tukripik əriə mhavən tuk Kughen. Kimishopni In, nīpran rimhə, mərig Nanmin kape Kughen rimnor In ramragh min ye nimhəyen kafan. ¹⁹ Məkneikin Nanmin kape Kughen rikir In rīvən mini-ərhav nəgkiarien kape Kughen kimi nanmi narmamə yamə mine kwənhamhə misəmīr ye kalabus, ²⁰ iriə a yamə mine kimisəsik pawk nəkwai Kughen, mərig In rimneito kin əriə, nərigien kafan rəpomh. In a ye nīpig yame Noa rimnəvhirəkin rao iran, narmamə eit əmə kimmisarə ye nəkwai rao, kini Kughen rimivəh miragh əriə ye nīpig rao a rimnaiyu mameiai-pən ye nu ehuə. ²¹ Kini nu ehuə a in rimnor nīmətətien ye baptaes yame ramhajoun mə Kughen ravəh miragh ətawə ye norien e yame In rimnor Yesu Kristo rimamragh min ye nimhəyen kafan. Mərig norien baptaes e, nīpran, pəh nien mə kaməkwi-ta nəmkimik ye nīprai jir, mərig nīpran e kitawə kwəsarar ye norien has kapətawə, mhauə tuk Kughen, masərig yerkitawə mə təvhagə has ruirkək. ²² Kini Yesu Kristo ruavən ta apa ye rao ye neai, kini mamkwətə ye nīkar Kughen matuk, mamehuə ye agelo minə fam, mine yarmhə minə fam, mine nanmin minə fam, mine yermaru minə fam.

4

Swatuk kape norien nəkwai Kughen

¹ Meinai nīpig Yesu Kristo rimnamarə ye tokrei tanə, In mamərig rahas ye nīpran, kini ye norien

kirikianə əmə min, kimiə takasəkeikei mhawəh min nərigien a, mə taksərer tim tim. Meinai yermamə yame ramərig rahas ye nıpran, ramhəjoun mə rinəpəh ta norien kape təvhagə has. ² Ror məkneikin, kimiə yamə mine nakasarə hanə ye tokrei tanə e, takhapəh nisəri-pəniien narimnar has yamə mine kamhaurə atuk ye nərigien kapəmiə. Mərig taksor nəkwai Kughen. ³ Mərig kimiə nakwəsoriah ta nıpig rehuə tuk nıkwəsıgien kin norien minə kape narmamə yamə mine khapəh nhaniyen nəfrakisien ye Kughen. Kupan kimiə nakamhakır apnapig nıpiraovin; kini nətərigien kapəmiə ramvən əmə tuk nar has minə; kini misapis pik kin nınimien; kini masor lafet kape nırpəhuyen nıpiraovin; kini mamhanım alıkol kini misapis misarmar; kini masəhuak kimi nanminar minə, in e nəpnaihyen kafan rahas pik. ⁴ Mərig taktakun ai, rukreikin kapəriə kapə meinai kimiə nakwəsəpəh nhakwasıgien kin əriə mamhavən kimiə miriə mhavi-ərhav ye kwənharəruə kape təvhagə has kapəriə. Kini iriə masoriah pik nhagmiə tukun. ⁵ Mərig iriə tukasəkeikei mhani-ərhav narimnar fam ye nımraghien kapəriə kimi Kughen yame In ramərer matuk mə tukrəkir əmhen narmamə yamə mine kwənhamhə mine yamə mine kamhamragh. ⁶ Ror pən kwənhani-ərhav-pən ta Nəvsəoyen Huvə kimi narmamə yamə mine kwənhamhə ta*; mə nar apnapig mə narmamə kimnhauh əriə ye tokrei tanə, mərig Nanmin kape Kughen rirkun norien əriə mə

4:1: Rom 6:2,7 4:3: Efes 2:2-3 4:5: Wok 10:42 * 4:6:
 Əmru 1 Pita 3:19-20 mine 1 Tes 4:13-18.

tuksarə iriə min ye rao ye neai.

⁷ Kitawə kwənhauə ipakə tuk nīpig yame narimnar minə fam tukharkək iran. Ror məkneikin, rikimiə tukramarə, kini takasəkeikei misarha huvə tuk nimraghien kapəmiə, mə takharkun nəgkiarrien kimi Kughen ye nəhuakien yame ror nanmin. ⁸ Mərig nar yame rhuvə pik mə takasor - taksorkeikei əmiə minə yerkimie m-fam, meinai tukmə nakasor məknakin, takhapəh nisərigien norien has yamə mine nakasor irəmiə minə. ⁹ Nəkwai nimə kapəmiə, kape narmamə m-fam. Tukmə khaurə ye nəkwai nimə, takhapəh nhani-pikien əriə. ¹⁰ Kughen rimiwəh-sipre nirkunien pisin pisin kimi əmiə kirikianə kirikianə. Rhuvə mə taksor narimnar ye nirkunien minə a misasitu irəmiə minə. Kini taksor narimnar a ye norien kape yorwok yamə mine kasor wok atuatur kape Kughen nīpig mifam. Taksəwhai nihuvəyən kafan ye swatur pisin pisin yamə mine In rimiwəh-si-pre. ¹¹ Tukmə Kughen rimiwəh-sipən nirkunien kimi yermamə kirik tuk nini-ərhavyen nəgkiarrien, pəh tukrəgkiar rəmhen kin yame Kughen atuk In raməgkiar. Kini tukmə Kughen rimiwəh-si-pən nirkunien kimi yermamə kirik tuk nasituyen ye narmamə, pəh tukrasitu irəriə ye nəsaninien yame Kughen riwəhsi-pən kimin. Ye norien minə fam, narmamə tuksəgnəgin Kughen tuk nar yame Yesu Kristo rimnor. Pəh kitawə tukhani-ərhav kafan nihuvəyən mine nəsaninien mhavən mhavən mhapəh nisorien infamien. Amen.

Nəməhuak minə tuksərig rahas ye nīprairiə

¹² Yo minə tīksin, yame yakorkeikei pik əmiə, takhapəh nisakurien tuk nəmhəyen yamə mine kamhaurə tuk əmiə mə tuksəm-ru nhatətəyen kapəmiə. ¹³ Mərig tukmə nakasərig nəmhəyen rəmhen kin yame Kristo rimmərig, pəh rikimiə tukramagien əmə, mə nīpig yame Kristo tukrirerig-pə min iran, nīkhakien tukrarkurao iran, rikimiə tukragien pik. ¹⁴ Tukmə narmamə kamhani hah əmiə tuk nhag Kristo, mərig Kughen tukriwəhsi-pre nīhuvəyen, meinai Nanmin kape Kughen yame rəsanin makak, raməmīr irəmiə. ¹⁵ Rhuvə mə, tukmə narmamə khamə tukhauh ik, pəh nien mə kamhauh ik meinai nīmnakapir loa kīrik, uə nīmnhopni yermamə, uə nīmnəkrəh kin nar kīrik, uə nīmnəgkiar ye nar kīrik yame pa rimə kafam. ¹⁶ Mərig tukmə khamə tukhauh ik, pəh tukhauh əmə ik meinai ik yeməhuak kīrik. Kini takpəh naurisien tukun. Mərig takəgnəgin Kughen meinai nakvəh nhag e Kristen. ¹⁷ Ror məkneikin meinai nīpig kape nəkirien narmamə ruərikakun ta. Kini Kughen tukrəkupən məkīr narmamə minə kafan. !Kini rahas pik tuk narmamə yamə mine khapəh nisətərigien kin Nəvsaoyen Huvə kape Kughen! ¹⁸ Nəkwəkəwə kape Kughen ramni mimə, “Tukmə narmamə yamə mine kisatuatuk, yamə mine Kughen rīmivəh miragh əriə kamharəh-pikin nīpig ətən, kini mərig, narmamə yamə mine kaseinein Kughen masor təvhagə hah, tukamharəh-pikin pik nīpig ətən.” *(Prov*

11:31)

¹⁹ Kini ror məkneikin, narmamə yamə mine Kughen rameighan kin əriə kisərig rahas ye nıprairiə, tukasəkeikei misərəhu-pən nımraghien kapəriə ye kwermın, yame rımnor narımnar fam, yame In to rapəh nor-təkunien kafan nəgkiarieren. Kini rhuvə mə iriə tukasəkeikei masor norien yame rhuvə mamharpın.

5

Nəgkiarieren ramvən kimi elda minə mine nitamaruə

¹ Kini taktəkun ai, yakorkeikei mə jakəgkiar kəskəh kimi əmiə elda minə kape nıməhuak. Yo elda kirik rəmhen kin əmiə, kini yo mın yımnəm kin nımrık nəmhəyen kape Kristo, kini yo jakvəh nımraghien rerin yame Kristo tukrivəhsi-pə.

² Kafak e nəgkiarieren yakamni-pre tuk əmiə mımə, taksarha huvə tuk narmamə minə kape Kughen yamə mine kasəmır ye kwermimiə, rəmhen kin yermamə yame ramarha huvə tuk sipsip minə.

Pəh nien mə naksarha huvə tuk narmamə minə kape Kughen meinai kaməkeikei kimi əmiə tukun, mərig meinai rikimiə ramagien tukun. In e nərigien yame Kughen rorkeikei. Kini takhapəh nisor-əməyen tuk mane; mərig taksor meinai rikimiə ramagien əmə mə taksasitu ye narmamə.

³ Mərig rapəh nəmhenien mə kimiə takhauə misəmhen kin nəmasur yamə mine kasərik mıtə yorwok kapəriə minə, mərig kimiə taksor norien yame in ratuatuk mihuvə mə nəməhuak minə

tuksəm norien kapəmiə khakwasig kin. ⁴ Yamehuə kape narmamə yamə mine kasarha huvə tuk sipsip minə natukrērērig-pə min, kini ye nīpig a, In tukrivəh-si-pre kapəmiə nərokien, rəmhen kin yame kəvəvhao-pən kin nar kirik ye kapən kapə yermamə yame rīmnapita ye naiyuyen. Mərig nərokien e, nīmraghien rerin, to rapəh nahasien tuk nīpig kirik.

⁵ Kini ye norien kirikianə əmə min, kimiə nītamaruə, hasiai masor nəkwai elda minə kape nīməhuak. Kini kimiə mīfam əgkəp takhavəhsi-əhu kapəmiə nərigien, mhasiai əmiə minə fam. Taksor məknakin meinai Nəkwəkwə kape Kughen ramni mīmə,

“Kughen rikin rapəh nagienien tuk narmamə yamə mine kisausit, mamərer əswasig kin əriə,
mərig In ramautə-pən kin kafan nīhuvəyen kimi narmamə yamə mine kamhavəhsi-əhu atuk əriə.” *(Prov. 3:34)*

⁶ Kini ror məkneikin, takhavəh-si əhu atuk əmiə masəmīr ye kwermi Kughen əsanin mə In tukrivəh-si haktə əmiə ye nīpig atuatur kafan.

⁷ Narimnar fam yamə mine nakasərig pik mhapam kin, havəhsi-pən kimi Kughen meinai In ramarha huvə tuk əmiə.

⁸ Sarha, masərig əmiə, meinai, kapəmiə tikmir Setan in rəmhen kin laeon yame ramaiyu apis apis, mamokworuə, nehe nəkwān ramaiyu, mamarha-kin yermamə mə tukrəs mətgai. ⁹ Sərer

5:3: 2 Kor 1:24; Fil 3:17; Taet 2:7 **5:4:** Rev 2:10 **5:5:** Efes 5:21; Jem 4:6 **5:6:** Mat 23:12; Luk 14:11; Jem 4:10 **5:7:** Mat 6:25-30 **5:8:** 1 Tes 5:6

tım tım ye nhatətəyen kapəmiə nıpiğ Setan ramuə tuk əmiə, meinai nəməhuak minə tiksın ikın minə fam ye tanımtanə, kimiə miriə nakasərig nəmhəyen kirikianə əmə.

¹⁰ Mərig takasərig nəmhəyen kape nıpiğ kwakwə əmə, kwasıg ikın, Kughen tukror əmiə naksərig rhuvə mın ye kapəmiə nımraghien, kini mor naksəsanın ye kapəmiə nhatətəyen, masərer tım tım, kini nar kirik rırkək mə to rıvi-ta əmiə. Nihuvəyen minə fam kamhası-pən əmə tuk Kughen, kini In rımnokrən kın əmiə mə takhauə tuk Kristo misarə ye rao ye neai kape rerin.

¹¹ Pəh kitawə tukhani-ərhav nəsaninien kape narmaruyen kafan, mamhavən, mhavən, mhapəh nisorien infamien. Amen.

Pita rını nəgkiarinen infamien kafan ye nəkwəkwə e

¹² Kwən e Saelas* rımnasitu irak, kimru min, yakrərai nəkwəkwə e, kini yakaməm in rəmhen kın piak kirik, in yemə huvə kirik, kini kafak nəfrakisien raməmır iran. Yakmərərai nəgkiarinen kwakwə ye nəkwəkwə e kimi əmiə mə jakrəvəh-si haktə kapəmiə nətərigien. Kini yakamni-ərhav nərigien yame yımırail ta, yamə mine kasəgkiar ye nihuvəyen əfrakis kape Kughen. Sərer tımtım irəriə. ¹³ Piaumiə minə mine nowinmiə minə kape nıməhuak eikın e Rom kasokrən huvə irəmiə. Kughen rımırpen əmiə miriə. Kini kwən e Mak yame yakokrən kın in mə ‘narık,’ in mın ramokrən

5:9: Efes 6:10-18; Jem 4:7 **5:9:** Efes 6:11-13; Jem 4:7 * **5:12:** Gris ramni Silvanus, mərig tukmə ror nhag pısın e Saelas. **5:12:** Wok 12:2,25; 13:13; 15:22,30

huvə irəmiə.† 14 Sokrən huvə irəmiə minə rəmhen
kən mə kimiə kirikianə əmə ye Kristo.

Pəh Kughen tukrautə-pre kən kafan
nəmərinyen kimi əmiə m-fam e narmamə kape
Kristo minə.

† 5:13: Nəgkarien kape Gris ramni mə, “Nipig naksofugin əmiə
minə, taksor ‘holy kiss’ irəmiə minə.” ‘Holy Kiss’ ror nımtətien mə
kasofugin pən ye Yesu masorkeikei əriə minə.

**Nəkʷəkʷə imərhakə kape kughen: nirpenien
vi
The New Testament in the Southwest Tanna Language
of Vanuatu
Le Nouveau Testament dans la langue sud-ouest Tanna
de Vanuatu**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Southwest Tanna

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tanna, Southwest

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

ad9e16d0-33ca-5cbe-ad05-46d1635fa22b